

Sz. P.
dr hab. Marcin Wiącek
Rzecznik Praw Obywatelskich

W swojej odpowiedzi na wystąpienie l.dz. VII.613.3.2023.MM z dnia 9 lutego 2023 r. w sprawie wniosku Stowarzyszenia Lotna Brygada Opozycji, nadinsp. Paweł Dzierżak rażąco rozmija się z prawdą. Prawdą mierzalną choćby poprzez analizę orzeczeń sądów w sprawach spowodowanych wnioskami o ukaranie przesyłanymi od 2016 roku do sądów w całym kraju przez policję, z oskarżeniami w stosunku do pokojowych, prodemokratycznych kontrmanifestacji. Z racji organizowania pomocy prawnej dla obwinianych/oskarżanych aktywistów, Obypomoc – grupa wsparcia działająca w ramach ruchu Obywatele RP - gromadzi dane o przebiegu tych spraw przed sądami i ich wyniku. Podsumowuje zebrane dane w aktualizowanych raportach, od 11 kwietnia 2017 do grudnia 2022, które powstają w oparciu o wiedzę wprost z orzeczeń sądowych, zawsze zatem mając w nich oparcie (ostatni raport można znaleźć tu: <https://obywatelerp.org/wp-content/uploads/2023/01/Raport-Obypomoc-Zbiorczy-do-20221231.pdf>). Mamy więc podstawy by udokumentować dobitne stwierdzenie, że nadinsp. Dzierżak rażąco mija się z prawdą. Nie można pozwolić, by tak jawne kłamstwa pozostawały bez odpowiedzi i konsekwencji. Zalew kłamstw i erozja wartości pojęcia prawdy, jaką obserwujemy obecnie, stanowi olbrzymie zagrożenie społeczne i nic nas nie zwalnia z obowiązku stawania po stronie prawdy. Dlatego apelujemy o dalsze kroki i nie porzucenie sprawy, zadowolając się wymijającą i kłamliwą odpowiedzią.

Nadinsp. Dzierżak stwierdził w swoim piśmie m.in. co następuje:

„...policjanci w trakcie prowadzonych działań zabezpieczających respektują prawa uczestników zgromadzeń do ich przeprowadzenia i wygłaszania poglądów, a podjęcie czynności służbowych ogranicza się wyłącznie do osób, które swoim zachowaniem naruszają obowiązujący porządek prawny.”

To gołosłowne kłamstwa. Komendant nie próbuje nawet uwiarygodnić swoich stwierdzeń, choć przecież nie może liczyć na to, że ktokolwiek weźmie je za dobra monetę. Liczy za to na całkowitą bezkarność za kłamstwa przedłożone w oficjalnym piśmie Rzecznikowi Praw Obywatelskich, kpiąc sobie z powagi tego Urzędu. Obypomoc udokumentowała nagminne sytuacje, w których policjanci NIE respektują prawa uczestników zgromadzeń do ich przeprowadzenia i wygłaszania poglądów, a podjęcie czynności służbowych NIE ogranicza się wyłącznie do osób, które swoim zachowaniem naruszają obowiązujący porządek prawny.

I dalej: : „... po wpłynięciu do Komendy Stołecznej Policji postanowień sądów o uwzględnieniu złożonych zażaleń na zatrzymanie w poszczególnych sprawach, każdorazowo dokonywane są ustalenia dotyczące właściwości przełożonego dyscyplinarnego funkcjonariusza Policji dokonującego danego zatrzymania osoby....”

Nadinsp. Dzierżak podnosi, że efektem wpłynięcia do Komendy Stołecznej Policji postanowień sądów o uwzględnieniu złożonych zażaleń na zatrzymanie w poszczególnych sprawach, jest li tylko wysiłek KSP dokonania ustalenia dotyczącego właściwości przełożonego dyscyplinarnego funkcjonariusza Policji dokonującego danego zatrzymania osoby. (SIC!!!). Czyli KSP ustala właściwość, a dalej nic się nie dzieje, bo chyba nadisp. Dzierżak by się tym pochwalił. Sam komendant KSP zatem przyznaje, że nie może udokumentować żadnych postępowań dyscyplinarnych skutkujących odpowiedzialnością dyscyplinarną policjantów, pomimo dobrze udokumentowanego wyrokami sądów nagminnego dokonywania oczywiście niesłusznych zatrzymań.

Dalej nadinsp. Dzierżak zachęca do czynności odwoławczych:

„...jeżeli w przekonaniu konkretnych osób, wobec których funkcjonariusze Policji podejmują czynności służbowe doszło do naruszenia ich praw, mogą one skorzystać z instytucji złożenia skargi w trybie administracyjnym lub zawiadomienia o przestępstwie, które niezależnie od Policji zbada Prokuratura. Legalność, zasadność i prawidłowość zatrzymania, po złożeniu zażalenia, podlega z kolei ocenie niezawisłego sądu. Ponadto zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 4 lutego 2020 r. w sprawie postępowania przy wykonywaniu niektórych uprawnień policjantów, osoba wobec której funkcjonariusz Policji podjął czynności służbowe jest uprawniona do złożenia do właściwego miejscowo prokuratora zażalenia na sposób przeprowadzenia tych czynności.”

Udokumentowana praktyka pokazuje, że możliwości te są martwym zapisem, bo liczne wyroki sądów uznające zatrzymania za niezasadne i nieprawidłowe, będące w dyspozycji Obypomocy są również w dyspozycji policji i prokuratury, a sami policjanci potwierdzają w rozmowach, że żadne kary dyscyplinarne za wykonywanie bezprawnych rozkazów im nie grożą. **Wnoskujemy do Rzecznika Praw Obywatelskich o złożenie zapytania do KSP/KGP o konkretne informacje jakie postępowania dyscyplinarne wynikające z niesłusznych zatrzymań w czasie demonstracji z lat 2016-2023 zostały przeprowadzone, jakich sytuacji dotyczyły i jakie były rozstrzygnięcia.** Jeśli komendant miałby trudności z identyfikacją takich spraw służymy dla przykładu listą 57 sygnatur spraw (treść wszystkich orzeczeń w posiadaniu ObyPomocy), w których sędziowie uznali niezasadność zatrzymań lub też przyznali zadośćuczynienie ofiarom tych represji, obciążające podatnika, nie policjantów: SR W-wa Śródm. II Kp 1323/22; 3334/21; 2252/21; 754/21; 189/21; 3411/20; 3394/20; 3343/20; 3326/20; 3268/20; 3250/20; 1827/20; 1551/20; 3221/19; 3220/19; 3219/19; 3214/19; 3156/17; 3077/17; 3075/17; 3073/17; 3072/17; 3069/17; 3065/17; 3064/17; 3058/17; 3055/17; 3054/17; 3053/17; 3052/17; 3051/17; 3049/17; 3002/17; 3001/17; 2978/17; 2977/17; 2092/17
V Ko 344/22; 128/21; 209/20; 210/20; 211/20; 213/20; 215/20; 216/20; 818/19; 821/19; 825/19
SR Warszawa – Mokotów: III Ko 103/18; XIV Kp 2009/18
SR Warszawa – Żoliborz: III Kp 800/17; 801/17; 802/17
SR w Rzeszowie: II Ko 94/20
SR Łódź-Śródmieście: VI Kp 170/19; IV Kp 203/18
SR w Bielsku Podlaskim; VII Zamiejscowy Wydział Karny w Hajnówce: VII Kp 56/22

Nie tylko w kwestii zatrzymań wpływające do KSP i KGP wyroki sądów, umarzające sprawy lub uniewinniające protestujących, ani o jotę nie wpłynęły na zachowania policji, choć od 2017 było dosyć czasu na skorygowanie działań policji tak, by współgrały one z linią orzecniczą sądów, która jednoznacznie poucza policję o tym, że pokojowe

kontrdemonstracje, na mocy zapisów Konstytucji, powinny być na równi ochraniane razem z pokojowymi demonstracjami adwersarzy i nie ma żadnych podstaw do ich penalizowania tylko dlatego, że prezentują postawy niechętnie obecnej władzy.

Aby nie być gołosłownymi przytaczamy statystyki, zawarte w najnowszym raporcie zbiorczym ObyPomocy. Od roku 2017 zgłoszono do Obypomocy sprawy 917 osób dotyczące ścigania przez policję za udział w pokojowych demonstracjach, ponad 1000 wezwań na przesłuchania na komendach. Sądy wydały 352 wyroki nakazowe, obejmujące 839 osób, przeciw od nich złożyło 57% osób, co w 96% skutkowało oddaleniem zarzutów w dalszym postępowaniu przed sądami. Ogółem odnotowaliśmy 447 postępowań zakończonych wyrokami. Objęły one 1371 osób, bo wiele osób staje przed sądem wielokrotnie. Wobec 1299 osób sędziowie bądź odmówili wszczęcia postępowania, lub je umorzyli albo obwinionych/oskarżonych uniewinnili, z czego 533 decyzje już się uprawomocniły. Prawomocne wyroki skazujące zapadły tylko w przypadku 14 osób, co stanowi 1% przypadków. Reszta spraw jest nadal w toku.

Tylko w 1 przypadku na 100 sądy w całym kraju przyznawały rację policji, w 99 przypadkach na 100 zarzuty okazywały się bezpodstawne, a postępowanie policji wobec demonstrantów bezprawne. To pokazuje skalę zakłamania służb, bo KSP i KGP były wielokrotnie informowana o tych liczbach i miały możliwość zapoznać się z argumentacją sędziów, treści wyroków są dostępne.

Ponad 1000 wyroków sądów obnaża systemowe nadużywanie uprawnień przez policję, pozostające bez reakcji i skutkujące poczuciem bezkarności wśród policjantów. Bezkarność rozzuchwała do coraz śmielszego przekraczania standardów w traktowaniu obywateli i wykonywania coraz bardziej absurdalnych rozkazów (co obserwujemy na co dzień), które z łatwością mogą się przerodzić w rozkazy zbrodnicze, wykonywane z pełną gorliwością, bo w poczuciu bezkarności (co obserwujemy na granicy z Białorusią). Czy znajdziemy siłę, jako społeczeństwo, by tej bezkarności położyć kres?

Obywatele RP

Adres do korespondencji: pomocorp@protonmail.com.

Fundacja Obywatele RP - pl. Szembeka 1, 04-142 Warszawa